

Rett og urett

Spalten omhandler juridiske forhold av betydning for leger. Ideer og innlegg sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Epikrise fra psykiatrisk avdeling til legevakt

Når legevakt er henvisende instans, kan en psykiatrisk avdeling ikke rutinemessig sende epikrise til legevakten uten at pasienten har fått anledning til å motsette seg dette.

Helsepersonellens taushetsplikt setter grenser for rutinemessig utsendelse av epikrise til henvisende lege. Denne problemstillingen er bl.a. aktuell når pasienter henvises til psykiatrisk helseinstitusjon fra legevakt. Sekretariatet har med bakgrunn i en konkret henvendelse uttalt seg om hvordan gjeldende bestemmelser skal tolkes i slike saker. Hovedregelen om taushetsplikt finnes i helsepersonelloven § 21 (1):

§ 21. Hovedregel om taushetsplikt
Helsepersonell skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell.

Unntak fra taushetsplikten er bl.a. gjort hvor pasienten samtykker, og hvor samarbeidende personell trenger opplysningene for å kunne yte forsvarlig helsehjelp i henhold til helsepersonelloven §§ 22 og 25. Pasientjournalen, herunder epikriser, inneholder etter sin art opplysninger som nevnt i denne lovens § 21. For disse dokumentene er det gitt særlige bestemmelser i kapittel 8, der § 45 regulerer overføring, utlevering og tilgang til pasientjournal:

§ 45. Overføring, utlevering av og tilgang til journal og journalopplysninger
Med mindre pasienten motsetter seg det, skal helsepersonell som nevnt i § 39 gi journalen eller opplysninger i journalen til andre som yter helsehjelp etter denne lov, når dette er nødvendig for å kunne gi helsehjelp på forsvarlig måte. Det skal fremgå av journalen at annet helsepersonell er gitt tilgang til journalen etter første punktum.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser til utfylling av første ledd, og kan herunder bestemme at annet helseper-

sonell kan gis tilgang til journalen også i de tilfeller som faller utenfor første ledd.

Det følger av bestemmelsen at overføring til annet helsepersonell er betinget av at pasienten «ikke motsetter seg det». Bakgrunnen for at ordlyden er utformet slik, er at det i mange tilfeller ikke vil være naturlig å be om eksplisitt samtykke. Man kan anta at pasienten vil være enig i at opplysningene formidles videre, fordi hensikten bak overføring av journalopplysninger som regel er å sikre en forsvarlig oppfølging av pasienten. Dess mer sensitive opplysninger det er tale om, dess strengere blir kravet til å be om pasientens samtykke. Spørsmålet blir så om pasientens rett til samtykke er innsnevret i journalforskriftens § 9, som lyder:

§ 9. (Epikrise)
Ved utskrivning fra helseinstitusjon skal epikrise (sammenfatning av journalopplysninger) sendes det helsepersonell som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging.

Tilsvarende gjelder ved poliklinisk behandling eller behandling hos spesialist.

Pasienten bør gis anledning til å opplyse hvem epikrise skal sendes til. Dersom annet ikke opplyses eller fremgår, sendes epikrise til innleggende/henvisende helsepersonell og pasientens faste lege.

Epikrise skal sendes innen forsvarlig tid etter at helsehjelpen er avsluttet.

Pasientens rett til samtykke er ikke klart presisert i forskriftsbestemmelsens ordlyd, og tilsynelatende gis det hjemmel for rutinemessig sending av epikrise til henvisende instans hvor ikke pasienten har gitt anvisning om noe annet. Det fremgår imidlertid

klart i merknadene til forskriften at bestemmelsen ikke er ment å snevre inn pasientens lovbestemte samtykkerett.

Både lovbestemmelsene og forskriftsbestemmelsene som her er referert, gir uttrykk for de generelle hensyn bak taushetspliktreglene. Disse tilsier at spredning av pasientopplysninger må skje i så liten grad som mulig. En legevakt har ikke det samme oppfølgingsansvar som for eksempel pasientens fastlege, og i de fleste tilfeller vil ikke legevakten få bruk for de pasientopplysninger epikrisen inneholder. Dette tilsier at det gjøres en konkret vurdering av utsending i hvert enkelt tilfelle.

På denne bakgrunn konkluderer Legeforeningen med at rutinemessig sending av epikriser til innleggende instans, uten at pasienten har fått anledning til å motsette seg dette, vil være i strid med lov og forskrift. Særlig betenkelig vil dette være når det gjelder opplysninger om behandling ved psykiatrisk avdeling, hvor pasientopplysningene ofte vil være av svært sensitiv karakter.

Lars Duvaland
Forhandlingsavdelingen
Den norske lægeforening

Litteratur
1. Befring AK, Ohnstad B. Helsepersonelloven med kommentarer. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget, 2001: 74.